

verkiezingen 2027

Provinciale Staten

De MKB-maakindustrie brengt je provincie vooruit

SAMEN AAN
DE SLAG

MET DE
ONDERNEMERS
IN JE PROVINCIE

Nederland staat voor grote maatschappelijke en economische uitdagingen. De energietransitie, woningbouwopgave, digitalisering, versterking van onze defensie, arbeidsmarktkrapte en de vergroting van ons verdienvermogen vragen om daadkracht en concrete oplossingen die daadwerkelijk het verschil maken.

Die oplossingen worden niet alleen gerealiseerd op Europese of landelijke schaal. Het vermogen om deze opgaven daadwerkelijk te realiseren ligt voor een belangrijk deel in de regio, in de provincies. En juist daar speelt de MKB-maakindustrie een sleutelrol. Deze sector vormt de motor van innovatie, productiviteit en werkgelegenheid en is onmisbaar bij het realiseren van de grote transitie waar we voor staan.

MKB-maakbedrijven ontwikkelen, produceren en onderhouden producten die nodig zijn om alle maatschappelijke en economische opgaven waar te maken. Zij zorgen voor innovatieve technologie, werkgelegenheid, verduurzaming en economische groei. Vaak zijn het familiebedrijven die investeren in mensen en vakmanschap in de regio. Zij leiden jongeren op, bieden kansen aan zij-instromers en investeren voortdurend in nieuwe technologieën en duurzame productie-methoden, en zij zijn producenten van duurzaamheidsoplossingen.

Provincies spelen een cruciale rol bij het versterken van deze economische motor. Zij bepalen namelijk de voorwaarden voor ruimte, infrastructuur, energie, onderwijs, arbeidsmarktontwikkeling en innovatie.

Als input voor de provinciale verkiezingsprogramma's zet Metaalunie de schijnwerper op de belangrijkste oplossingen die de MKB-maakindustrie biedt en die helpen bij het verwezenlijken van de ambities in jouw provincie.

1. Een provincie met voldoende banen voor vakmensen

- Investeer in hybride techniekcentra en bedrijfsvak-scholen als volwaardige opleidingsroute binnen de arbeidsmarktregio's. Stimuleer praktijkgericht, modulair onderwijs en flexibele leerwerktrajecten voor jongeren, werkzoekenden en zij-instromers, zodat zij drempelloos kunnen instromen en in eigen tempo worden opgeleid tot vakmensen.
- Maak structurele financiering van instroom-, scholings- en ontwikkelprogramma's mogelijk. Een mogelijkheid hiervoor is om publieke middelen (provinciaal, gemeentelijk en regionaal) te bundelen in gezamenlijke scholingsfondsen, loopbaanvoorzieningen en regelingen.
- En daarnaast afspraken te maken over samenwerking met private middelen. Zo versterken we de instroom, ontwikkeling en arbeidsproductiviteit van de MKB-maakindustrie.
- Verbind bestaande initiatieven, zoals de Techniekroute uit het Aanvalsplan Bouw, Energie en Techniek, met de Regionale Werkcentra. Dit zorgt voor snellere instroom en duurzame plaatsingen.
- Investeer in een publiek-private aanpak van Leven Lang Ontwikkelen, met praktijkgerichte scholing, certificaten en korte modules die aansluiten op de behoeften van het mkb.
- Ondersteun gerichte instroomprogramma's voor statushouders, jongeren zonder startkwalificatie, zij-instromers en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Investeer daarbij ook in basis-, technische en digitale vaardigheden als fundament voor duurzame inzetbaarheid.

- Stimuleer techniekoriëntatie op jonge leeftijd via programma's als Sterk Techniekonderwijs en Techkwa-draat en koppel deze aan provinciale opgaven zoals de energietransitie en circulaire economie.
- Maak begeleiding een vast onderdeel van regionale instroom- en scholingstrajecten. Investeer in loopbaanbegeleiding, praktijkcoaching en mentorschap bij zowel werkzoekenden als werkgevers om uitval te beperken, talenten te ontwikkelen en duurzame inzetbaarheid te vergroten.

2. Een ondernemende provincie met ruimte voor ondernemers om te groeien

- Onderken het strategische belang van de MKB-maakindustrie voor innovatie, werkgelegenheid, veiligheid, weerbaarheid en regionale economische groei en stel samen met branches, ondernemers en andere partners een provinciale Maakagenda op met concrete doelen voor de komende vier jaar. Door regelmatig in gesprek te gaan, krijg je inzicht in de actuele uitdagingen en innovatieve oplossingen.
- Zorg voor een goede aansluiting van provinciale dienstverlening en programma's met de praktijk van MKB-maakbedrijven. Betrek de brancheorganisaties vanaf het begin bij beleids- en programmaontwikkeling voor grote transities.
- Snijd fors in regeldruk door toepassing van de mkb-toets bij nieuw beleid. Betrek ondernemers vroegtijdig bij nieuw beleid. Neem voortaan in elk collegevoorstel een paragraaf op over de effecten van het voorgestelde beleid op de regeldruk voor de regionale bedrijven. En voer een drempelwaarde voor regelgeving in van 25 medewerkers voor kleine mkb-bedrijven met lichte eisen of geen eisen.
- Maak werk van toekomstbestendige bedrijventerreinen. Investeer samen met gemeenten in nieuwe én bestaande bedrijventerreinen. Zorg voor ruimte voor MKB-maakbedrijven, circulaire bedrijvigheid, watergebonden bedrijven, innovatieve productiebedrijven en logistieke en technische clusters.
- Stimuleer slimme ruimtelijke ordening. Kijk integraal naar wonen, werken, mobiliteit en economie. Voorkom dat economische ruimte structureel verdwijnt door woningbouwdruk. Gebruik provinciale regie om balans te houden tussen leefbaarheid, werkgelegenheid en economische ontwikkeling. De voorgestelde groei van bedrijventerreinruimte is onmisbaar voor werkgelegenheid, innovatie en vakopleiding.
- Koppel de ruimtelijke ontwikkeling aan verduurzaming, bereikbaarheid, veiligheid en energievoorziening. Ga hiervoor vroegtijdig in gesprek met het bedrijfsleven en benut hiervoor ook de kennis van de brancheorganisaties die dagelijks in verbinding staan met hun achterban.

3. Een innovatieve provincie die versnelt op technologische ontwikkeling en arbeidsproductiviteit

- Erken de MKB-maakindustrie als strategische economische sector en geef deze een vaste plek in provinciale economische, innovatie- en arbeidsmarktagenda's. Alleen wanneer ondernemers daadwerkelijk meepraten en meebeslissen, ontstaat een vraaggestuurde economische agenda die aansluit bij de praktijk, draagvlak creëert en bijdraagt aan een sterke, innovatieve en toekomstbestendige provincie.
- Versterk regionale innovatie-ecosystemen door blijvend te investeren in initiatieven zoals Smart Industry, EDIH's, fieldlabs en digitaliseringsprogramma's. Zorg dat MKB-maakbedrijven hier eenvoudig toegang toe hebben.
- Ondersteun innovatie op de werkvloer met regionale innovatieruimtes waar bedrijven, onderwijs en kennisinstellingen samenwerken aan toepassingen van AI,

robotisering en automatisering. Zo wordt technologische en praktische kennis samengevoegd om robotoplossingen en AI-toepassingen te ontwikkelen en te testen.

- Stimuleer regionale innovatieclusters en ketens waarin bedrijven gezamenlijk innoveren, opleiden en investeren in nieuwe technologieën. Verbind innovatiehubs, fieldlabs en hybride leeromgevingen aan de opgaven rond arbeidsproductiviteit en vakmanschap door middel van praktijkgerichte scholing.
- Maak innovatieondersteuning toegankelijk via één loket met duidelijke informatie over subsidies, programma's en samenwerkingsmogelijkheden. Maak ze uitvoerbaar, toepasbaar en toegankelijk en zorg voor ondersteuning van het brede peloton mkb-bedrijven via het regionale netwerk van o.a. branches en innovatiemakelaars.
- Zet bij investeringen van het Rijk voor Defensie via de provincie in op dual-use. Zorg dat productie zowel civiel als defensiegerelateerd inzetbaar zijn. Meer defensiebestedingen in Nederland versterken tegelijkertijd de innovatiekracht, arbeidsproductiviteit en strategische autonomie van ons land.
- Zorg er in samenwerking met de brancheorganisaties voor dat opschaling van Defensie ook gekoppeld wordt aan investeringen in automatisering, digitalisering, skills en vakmanschap om groei mogelijk te maken ondanks de krapte aan vakmensen.

4. Een duurzame provincie die oplossingen combineert voor netcongestie met ruimte en energie voor de toekomst

- Neem regie op de regionale aanpak van netcongestie en de energie-infrastructuur. Stel als provincie een concreet plan van aanpak op, met regio's, gemeenten en netbeheerders om investeringen te versnellen en om slimmer gebruik te maken van de energiesystemen.
- Stimuleer Smart Energy Hubs en slimme energienetwerken op bedrijventerreinen, zodat beschikbare energie efficiënter wordt benut.
- Pak de rol als launching customer en oplosser van problemen door smart grids te realiseren waar elektriciteit slim wordt verdeeld tussen bedrijven die stroom nodig hebben en bedrijven die stroom over hebben.
- Investeer in waardebehoud van producten en hergebruik van grondstoffen en materialen. Samen met andere overheden kunnen provincies bestaande regelingen meer geschikt maken voor inzet op circulaire economie, regionale ketens versterken en via aanbestedingen en publieke inkoop circulaire toepassingen stimuleren. Hierdoor ontstaat een aantrekkelijk investeringsklimaat.
- Circulair ondernemen vraagt meer ruimte op bedrijventerreinen. Benut daarom de kansen van de Omgevingswet en faciliteer deze bedrijven door in te zetten op flexibele omgevingsplannen op bedrijventerreinen.

Deze flexibele vormen voorkomen onzekere, dure en lange vergunningsprocedures. Zo stimuleer je efficiënter gebruik van de percelen op de bedrijventerreinen.

- Voer regionale ruimtechecks uit om de ruimtevraag van circulaire en innovatieve MKB-maakbedrijven in beeld te brengen en daarop te sturen. Maak een ruimtelijke en economische strategie op basis van de behoefte van de MKB-maakbedrijven.
- Benut bij overheidsaanbestedingen de rol van de provincie als "launching customer" door met modelprocedures, eisen en randvoorwaarden de hele keten te betrekken bij een circulaire en innovatieve beoordeling. MKB-maakbedrijven krijgen daardoor meer kansen om duurzame oplossingen toe te passen. De MKB-maakindustrie biedt mogelijkheden als reparatie, revisie en hergebruik van materialen.
- Ontwikkel samen met gemeenten een provinciaal Verplaatsingsfonds voor bedrijven die moeten verplaatsen vanwege ruimtelijke ontwikkelingen. Efficiënter en duurzamer ruimtegebruik vraagt soms om clustering van bedrijven of bedrijfsverplaatsing. Dit fonds vergoedt de verhuis- en verplaatsingskosten van de ondernemer en kan versnelling brengen in het zoeken van een alternatieve locatie.

MET DE
ONDERNEMERS
IN JE PROVINCIE

SAMEN AAN
DE SLAG

SAMEN VOOR EEN STERKE MKB-MAAKINDUSTRIE

Koninklijke Metaalunie is met ruim 15.000 leden de grootste branchevereniging voor de MKB-maakindustrie. De leden hebben samen een omzet van 35 miljard euro en bieden werkgelegenheid aan ruim 180.000 vakmensen. Metaalunieleden zijn vaak familiebedrijven en actief in bijna alle sectoren, zoals machinebouw, medische technologie, elektronica, landbouwmechanisatie, lucht- en ruimtevaart, halfgeleiderindustrie en defensie. Ze zijn producenten en leveranciers van onderdelen en technologie voor alle grote bedrijven in Nederland. Ze zijn innovatief en duurzaam en investeren jaarlijks € 32 miljoen via het opleidingsfonds OOM én leiden jaarlijks duizenden mensen op, van bbl'ers tot stagiairs.

SCAN DE
QR-CODE VOOR
MEER INFO

koninklijke
metaalunie

Contact | Koninklijke Metaalunie | Einsteinbaan 1 | 3439 NJ Nieuwegein
info@metaalunie.nl | www.metaalunie.nl | tel 030 - 605 33 44